

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre 5 K — f.
 Negyed évre . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

A bor.

A vármegye egész területén folyik a szüret. A kedvezőtlen időjárás szokatlannul későre halasztotta a szüretet, a bor minősége a legtöbb helyen mégsem fogja megütni a közepes mértéket; mennyiségileg a termés szintén nem kielégítő. Kivéve azokat a vidékeket, amelyek rendszeren elsőrendű bort produkálnak, az idej termés bizony silány.

A bor ára ezért meglehetősen felemelkedett. Értve azt a bort, amely legalább középszerű minőséget ér el. Az a sok savanyu ital, amit a nép mexikói bornak csufol, absolute értékesíthetetlen marad, mert fájdalom Magyarországon a cognak ipar csak néhány gyárra szorítkozik s a gyártás technikája, mondjuk az égetett szeszes italok hamisítása, annyira előre haladt, hogy a cognakhoz minél kevesebb bor, de annál több spiritusz szükséges.

De nemcsak a silány, hanem még a középminőségű bor értékesítése is nehéz lesz azokon a vidékeken, amelyeknek hire nem reklámja a gazdának. Ennek az oka már nem a rossz esztendőben, hanem gazdasági viszonyainkban gyökerezik, amelyekről beszélni szinte felesleges, annyira kimerítették ezt a kérdést a szaklapok, ankétek, népgyűlések.

Tudjuk, hogy a bor árának esését s az értékesítés akadályát a közvélemény az olasz vámszerződésnek tulajdonította. Addig, amíg az ország nem produkált több bort, mint a mennyi a belfogyasztásnak megfelelt, amíg Ausztria tultermésének versenyétől nem kellett félni, természetesen igaza volt ennek a felfogásnak. Az Olaszországból behozott bor volt az egyedüli oka az árak esésének. Manap azonban már a bortermelők és borkereskedők bajainak nemcsak az olasz borok alacsony vámja, hanem a kivitel hiánya, a tultermelés, a magas fogyasztási adó s az égetett szeszes italok fogyasztásának emelkedése is az oka.

A tultermelést úgy értjük, hogy Magyarország ma már jóval több bort produkál, mint amennyi a belső szükségletet kielégíti s ez a körülmény csak azért hat deprimálólag az árakra, mert kivitelünk nagyon szűk keretben mozog s mert legközvetlenebb szomszédaink, ha bevitelre szorulnak, min-

dent szívesen látnak, csak magyar terményt nem.

Magyarország bortermése, bár ránk nézve nagy nemzeti kincs, a világforgalomban oly csekély szerepet játszik, hogy a versenyt csak világhírű, legelső minőségű boraink képesek elviselni. Tehát feltétlenül belső intézményekre van szükségünk, hogy a szőlőkben fekvő óriási tőkét megmentjük a nemzetnek. Különösen fontos ez a kérdés azért, mert viszonyaink úgy alakultak, hogy a bortermelés ma legkevésbé jövedelmező a kisgazdának, akinek néhány évtized előtt jólétet biztosított egy akkora darab föld, amelyen más művelési ág mellett meg nem élhet.

Abban az akcióban, amely a bortermelés és értékesítés előmozdítására irányul, egymásra van utalva a gazda és a kereskedő. Csakhogy nálunk — az egyetlen verseczi kongresszust kivéve — még alig hallatszott más szó, mint az, amely a kormányhoz kiált védelemért.

A szövetkezeti eszméknek sok apostola van, ezeknek megvalósítása azonban még csak a legrimitivebb formáig tudott fejlődni. Ott, ahol a szövetkezés igazán áldást tudna hozni, ahol új jövedelmi forrásokat tudna teremteni, nem ölthet testet az eszme, mert akik önzetlenül és jóakarattal dolgoznak, azoknak az önzetlenségen és jóakaraton kívül minden eszközük hiányzik; a tőke pedig ridegen visszavonul, bízva erejében és hatalmában. Pedig minden új jövedelmi forrás feltétlenül emeli a tőke jövedelmét is és ferde okoskodás azt hinni, hogy a termelési szövetkezetek, vagy a bortermelők pincészövetkezetei megbénítják a kereskedelmet.

A hitelszövetkezet, a fogyasztási szövetkezet csak megoszt, de sem új értéket nem produkál, sem a forgalmat nem emeli; a termelési szövetkezet hatása azonban az új értékek előállításában áll. A pincészövetkezetek még nem kereskedők, sőt a szövetkezet, mint ilyen, kereskedésre nem is alkalmas. Ezek mellett a kereskedői tevékenység köre inkább szélesedik, sőt arra kell is törekednie minden termelésre és az értékesítés megkönnyítésére irányuló szövetkezetnek, hogy a tőke segélyét, a kereskedelmi akciót biztosítsa magának.

Érthetetlen, hogy miért idegenkedik a magán vállalkozás a pincészövetkezetektől; de nem érthető az a törekvés sem, amely olyan pincészövetkezetek létesítését tűzi ki célul, amelyek kereskedők is. A pincészövetkezetek helyes célja első sorban az értékesítés biztosítása a gazdák részére; a bor kezelése s a forgalomba hozatalra való előkészítése; a kivitel, a forgalomba hozatal kimaradhat a szövetkezet tevékenységi köréből. A szövetkezet csak nagyban értékesítse készleteit. Ezzel biztosabb a jövedelme, kevesebb a kezelési költsége s biztos vevője lesz az a kereskedő, aki sokkal könnyebben fel tudja keresni a kiviteli piacokat, könnyebben ki tudja használni a konjunkturákat, mint a nehezen mozduló szövetkezet. Megszívlelendő az is, hogy a szövetkezetek a hitelezést nem gyakorolhatják olyan mértékben, mint a kereskedő.

Hogy a hitelezés mennyire elősegítette az olasz és hamisított borok forgalmát, Zalavármegyében legjobban bebizonyosodott. Ennek a vármegyének alig van községe, amely bort ne termelne. Régebben az volt a szokás, hogy a kocszmáros a közönséges fogyasztásra szánt bort megvette a községben, vagy legfeljebb a szomszéd faluban és ha egy kis extra borra is szüksége volt, hozott egy két hordó badaconsyit. Így azután a helyi fogyasztás felemésztette a silányabb bort is. Ebben az időben azonban még bort hitelre nem adtak. A gazda azonnal tartotta a markát, amint a bort más szekerére rakták.

Manap a legtöbb kocszmáros hitelre vásárol s a hitelt nyújtó kereskedő ugy megköti adósa kezét, mint akár a sörgyár, amely helyiségeket rendez be a vendéglősök és saját gyártmánya részére. Aki egyszer hitelbe vett, addig, amíg tartozását egészen ki nem fizeti, mástól nem vehet, mert pernek teszi ki magát. Így szorította ki az olasz bor a helyi fogyasztásról a helyi termést.

Vajon Zalaegerszeg rengeteg sok kocszmája közül hányban mérnek idevaló bort? Pedig sok termelő pincéje ma is tele van több éves borral s annyit termelünk, hogy a várost bőven elláthatnók.

A termelők buteliáznak, mert másként készleteiket nem tudják értékesíteni s ha

a hegyeken megfordul néha napján egy-két boros szekér, az bizonyosan nem a városba hozza a bort. Pedig a fogyasztás nagy; bizonyítják az adótárgyalások, ahol híven fel van jegyezve, ki mennyit mér ki.

A koresmárosok Zalaegerszeg publikumától élnek, de hogy a nyereséget visszajuttassák a polgárságnak, arra nem gondolnak, vagy nem gondolhatnak, mert valahol be van írva a nevük egy nagy könyvbe — bor ára fejében.

Sokféle panasza van a bortermelőknél, amelyeket sokszor felróttunk már a papírosra. A bajokon azonban — tudjuk — nem segíthetünk. De nem segít azon a gyászba öltözött szőlőtőke sem, de segíthetne egy életrevaló társadalmi akció. Csakhogy erre is sokáig kell várunk. Ott, ahol osztályok féltékenykednek egymásra, ahol a tőke a földben ellenséget lát, ahol a föld a tőke zsákmányolásától fél, ott az önségely egyelőre ki van zárva.

Parasztgazdaság.

A mi vármegyénkben a kivándorlás csak szórványosan fordul elő. Igaz, hogy a Balaton partról többen vándoroltak Amerikába, egyébként azonban még a kivándorlás nem öltött oly veszedelmes jelleget, mint a felvidéken.

Az ilyen szórványos kivándorlásnak oka rendszerint a könnyelműség, az uzsora, ritkább esetben pedig a rossz termés.

A kivándorlás emez okai mind olyanok, melyek ha el nem háríthatók, palliatív eszközökkel enyhíthetők: a nép gazdálkodását kell, amennyire lehetséges, jövedelmezőbbé tenni s ez által a paraszt portájáról a nyomort és kétségbeesést száműzni, ellenben örök tápot adni a hazaszeretet tüzeinek.

Gróf Széchenyi István mondotta, hogy csak vagyonos nemzet lehet szabad és független; mondhatta volna azt is, hogy még hazafi is csak az ilyen lehet, mert aki nyomorog itthon s a távol idegenből integet feléje az enyhülés, sőt a jólét reménye, hamar leküzdli mindamaz érzelmeket, melyek a gyermekkor emlékei által megszentelt otthonhoz, a hazához fűzik s remény-

ségtől eltelve követi a csábító hirt, mely az idegenben jobb hazával kecségetti.

A magyar parasztnak nálunk elég földje volna ahoz, hogy okszerűbb, intenzívebb gazdálkodás mellett boldoguljon. A belterjes gazdálkodás hasznát azonban kétségkívül a közvetlen fogyasztó piacok és a minden időben biztos és könnyű közlekedés biztosítják.

Erészen pedig vármegyénkben sok kívánivaló hiányzik, mert a vármegye nagy területén kevés a jelentékeny, népes város, melynek közönsége fogyasztaná az intenzíve vezetett parasztagazdaság értékes terményeit.

Ha tehát nem is lehetne a mi parasztagazdaságainkat a francia, belga, hollandus, dán, sőt a német parasztagazdaságok mintájára berendezni, a helyi fogyasztó piacok igényeihez képest mégis nagy haszonnal üzhethetné a paraszt az állathizlalást, a baromfitenyésztést, a esemege szőlőt, nemes gyümölcs és jobb minőségű kerti vetemények termelését, melyekben a kisvárosi piacokon mindenkor állandó jó vevőket talál. Hogy ez a jó piac mindig nyitva állana s a termelőt biztosítaná természetjének jó áráról, bizonyítja az, hogy a kisvárosi piacok drágák s a termelők és fogyasztók rovására közvetítőket foglalkoztatnak, kik kis mennyiségben vásárolván be, nagy nyereségre akarnak szert tenni s ezzel a piaci elemieik árát túlságosan felverik.

A parasztnak tehát, ha már földbirtokát hagyományai szerint műveli, arra volna szüksége, hogy valaki felvilágosítsa, beoktassa, miként nem csupán a földet, a külsőséget lehet alkalmas műveléssel jövedelmezíteni, hanem főképpen a háztájt, a belsőséget is.

Történtek már erre vonatkozólag valamelyes állami intézkedések; a földmívelési miniszter által utaztatott állami vándortanárok a gazdálkodás különféle ágaiban adtak oktatást a falvakban. Kétségkívül tartalmasak, érdekesek és tanulságosak voltak azok s e sorok írója is látta Somogyvármegyében, hogy egyik község értelmes népe a vándor tanár előadásából főképpen a talajjavításra vonatkozó részt kapiskálta s ennél fogva otthon magok közt csoportokra oszlottak s egy-egy csoport megvett egy Sack-ekét, melylyel szántóföldjeiket most folytatónak megforgatják s ez ekébe vonós állataikat összefogják.

A baromfitenyésztés és hizlalás, a kert okszerűbb megművelése azonban nem igen megy a gazda fejébe; kicsinyli azt s asszonyi foglalkozásnak tartja. Nem is fog a magyar paraszt fajbaromfit tenyészteni, annak terményei javából eieséget adni, célszerű, meleg ólakat építeni, kertjében melegágyakat, öntözőt készíteni, míg annak példáját és mástól nagy hasznát nem látja. Fehérmegyében évtizedekkel ezelőtt, mikor a katonát Lombardiába szolgáltatták, egy-két

parasztlegény látott holdszám rózsát és egyéb virágot termelni, melyet a parasztagazda naponként kocsin szállított be a városba s nagy hasznót látott belőle. Az értelmes legények ezt itthon megpróbálták, pár éven át nagy csufúságot szenvedtek miatta földieiktől; de mivel a virágtenyésztés, eper, málna és zöldségtermelés nagyon jól jövedelmezett nekik, kis községük átalakult kerti gazdasággá s a nép megvagyonosodott, erköcsei szelidültek, bizonyos fokú kereskedői élelmességet sajátított el. De nem is vándorol onnan ki senki.

A magyar paraszt konok konzervatívizmusa csak a példa törheti meg, a világos haszon kilátása, tapasztalása; de mivel tanulékony és szereti a hasznát, hamarosan elsajátítja azt, mi hasznára válik.

Ujabbán a földmívelési miniszter több helyen mint parasztagazdaságokat rendeztetett be; ezt tartjuk mi helyes módnak a magyar parasztagazdaság fellendítésére, a közjólét emelésére és a kivándorlás megakadályozására. A mintagazdaság a legjobb iskola, mely oktat és nevel a példaadással. A fődolog az, hogy a minta parasztagazdaságok igazán mintakul szolgáljanak s a külső gazdálkodás mellett a háztáj okszerű kihasználására is oktassanak.

Az állam és vármegyék feladata emellett a közlekedés számára, nagy áldozatok árán is, megfelelő vicinális vasúthálózatokat, kitűnő közlekedési utakat építtetni s alkalmat nyújtani a sűrű és gyors forgalomnak, mely feltétele a belterjes gazdálkodás haszonnal való üzésének. Főképpen a vicinális vasúthálózat kiépítésére kell fősúlyt helyezni, nehogy a távolabbra való fuvarozás elvonja a vonó erőt a gazdálkodástól.

Ily eszközökkel lehetne a nép jólétét még szegényebb vidékeken is emelni és a sűrű népességnek a kevesebb föld okszerű megmunkálásával állandó, jövedelmező foglalkozást adni s a kivándorlás eszméjétől távol tartani.

Általánosan elismert dolog, hogy a nép gazdasági helyzetének javítására első sorban az értelmi színvonal emelése és a gazdasági ismeretek terjesztése alkalmas. A magyar paraszt a kelletténél jobban konzervatív; a haladás eszközeit magára hagyva meg nem szerzi. Ezért a gazdasági ismeretek terjesztését a közoktatásügyi kormány a népiskolák feladatává igyekszik tenni.

A közoktatási miniszter a gazdasági ismétlő iskolákat akarja rendszeresíteni.

Hogy ez az intézmény üdvös lesz s hogy egy nagy jelentőségű reform alapjává válik, azt maguk a tanítók reménylik legjobban. Kétségtelen, hogy a közvetlen példa legjobban hat s az ifjkorban szerzett ismeretek végigkísérik az embert az életen. A vándortanárok szakelő-

TÁRCA.

A nagy György.

Mikor a gyár harangja éles sivító hangon az esti hat órát jelezte, a nagy György, ki mint gépmester rendszerint megvárta, amíg mindenki eltávozott, elsőnek hagyta abba a munkát. Fejébe nyomta a nagy karimájú, puha olasz kalapját s a kis kapuhoz sietett, ahol esténként a szép Klára várni szokta. Aggodalmasan nézett körül. A nagy térségen, amely a gyár körül húzódott, nem látott egy lelket se.

— Hát csak elkésett — dörmögte a nagy György.

De hiába igyekezett magát megnyugtatni. Nekidőlt a kerítésnek s miközben egy rossz szivar sárgás füstjét eregetve a leányra várakozott, elgondolta, hogy talán mégse véletlen dolga e késelem. Talán az új mérnök . . . Iszonyu düh fogta el erre a gondolatra, hatalmas tenyerei ökölbe szorultak s szemében vad láng lobbant föl, előhírnöke annak a rettenetes indulatnak, amely egyszer már két esztendőre rabbá tette. A munkások, férfiak, leányok vegyest vidáman tereferélve özönlöltek ki a kis kapun. Ez is, az is köszöntötte a gépmestert, de az nem látta a körülötte nyüzsgő életet. Messze jártak a gondolatai, annál a halványképű, törekeny, fekete

leánynál, aki egy év óta korlátlanul uralkodott minden érzésén. A kire még csak gondolni sem tudott kéjes reszketés nélkül.

Az utolsó munkás is rég eltávozott már, alkony borult a tájra, mikor a gépmester felriadt keserű gondolataiból s lassan nekivágott az erdőnek, amely a gyárat a várostól elválasztotta.

Szép szál legény volt a nagy György. Valóságos Herkules. Ideálisabb modelt a szobrász keresve sem találhatott az erő mintázásához. Szép volt az arc is, csak kissé faragatlan s a kemény vonásokat mosolyra lágyulni soha sem látták a társai. Két esztendeje, hogy a gyárba került. Akkor szabadult ki a rabságból, amiért agyonverte a hűtlen kedvesét. A gyárban nem tudták kiesoda, honnan került. A társai még az egész nevét sem ismerték. Nekik csak a nagy György volt, akit tiszteltek a derék munkájáért. Érezték, hogy különb legény náluknál, de nem szerették, mert sohase közösködött velük. A lányokkal nem enyelgett, a mulatságaikban sem vett részt. Nem ivott, nem járt táncolni se. Egyetlen szórakozása a fuvalója volt. Ott lakott a gyárban s este munka után néha éjfélig elfuvalózott az ablakánál. A légy, melankolikus hangok, melyeket a kis szerszámból kiesalt, megnyugtatták lázadó vérért, elsimították homlokán a barázdákat, miket a mult keserű emlékei szántottak rá.

Igy éldegélt lassan a nagy György, idejét a

munka s az ártatlan szórakozás között osztva meg, addig az estéig, amelyen a sorsa összehozta a szép Klárával. Igénytelen kis lány volt a Klári, valóságos posványvirág. Árván maradt időnek előtte s ott nevelkedett a gyárban, ahol már tíz esztendő óta dolgozott, még pedig a legalsóbb rétegben, a esavargó lányok közt. Mire elérte a tizenhatodik esztendejét, gyönyörű teremtés lett belőle, a legszebb a gyárban, ami pedig nagy szó száz lány között. Hanem a sorsa nem különbözött a többiektől. Az első munkás a ki akarta s aki tetszett is neki valahogyan, a szeretője lett. Nem is ellenkezett a szép Klári, olyan természetesnek találta a dolgok illetén való rendjét. Attól fogva aztán ketten kerestek, de a pénzt a szeretője a Mihály egyedül verte el. Neki csak a verésből jutott. A Mihály nap nap után részegen tért haza s jóformán le sem tudott feküdni, amíg a szeretőjén egy sort végig nem vert. A leány pedig, aki a többinél is úgy látta, természetesnek találta ezt is, addig az estéig, amíg a nagy György utjába nem akadt.

A gépmester régóta észrevette a leányt. Tetszett is neki, de nem közeledett hozzá. Eszébe jutott a mult s félt tőle. Egy téli estén azonban hiába vette kezébe a fuvalóját, nem találta meg a szokott nyugalmat. Próbálkozott egy ideig, azután kedvetlenül eldobta a hangszer s elment a koresmába, ahol a munkások mulatni

adásainak hatása csak ott volt látható, ahol az értelmesebb elem megértette a buzdlítást és gazdasági vezetője lett; a rendszeres gazdasági oktatás pedig a népet fogékonyabbá teszi a gazdasági ismeretek szerzésére, s a rendszeresebb gazdálkodásra.

A minisztert egyes tulzók mégis meggyanúsították. Azt vetik a szemére, hogy a gazdasági ismétlő iskolák eszméje agrarista befolyás alatt született; attól félnek, hogy a gazdasági oktatás elvonja a tanítót az iskolától.

Ezeknek az üres frázisoknak nem kell himni. A miniszter s a kormány minden tényével bebizonyította, hogy csak azon határig agrarista, ameddig minden magyar embernek annak kell lenni. A nép gazdálkodásának javítása nem pártédek, hanem elsőrendű nemzeti feladat. A tanítót pedig nem fogja elvonni az iskolától a gazdasági ismétlő tanfolyam, amely hetenként csak néhány órát foglal le, nem vonja el könyveitől sem, hanem igenis jobb helyzetbe juttatja, mert képessé teszi arra, hogy földjeit olesőbban, intenzívebben művelje s újabb jövedelmi forrásokhoz is juttatja.

A gazdasági szakoktatás népszerűsítése áldás lesz a népek, haszon az országnak s ha minden paraszt ember elsajátítja a gazdálkodás helyes módjait, emelkedni fog a nemzet jövődelme, vagyona és a nép jóléte.

A népies gazdasági iskolák szervezetét és feladatát más alkalommal ismertetjük.

Vármegyénk virilista bizottsági tagjai az 1903. évre.

A vármegyei igazoló választmány vármegyénk legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névsorát az 1903. évre következőleg állította egybe.

Gróf Festetics Tassiló, gróf Festetics Jenő, Elek Lipót, gróf Zichy Ágoston, Halbig Cyrján, Takács Jenő, gelsei Guttmann László, Vizlendvay Sándor, Tarányi Ferenc, gelsei Guttmann Vilmos, gelsei Guttmann Aladár, ifj. Thassy Imre, Koller István, gróf Batthiány Ernő, Bogyay Máté, Forster Elek, Linzer Béla, Reischl Vencel, Hertelendy József, Harkányi Ede, Bosnyák Géza, Tamás Ádám, Lengyel Sándor, Szily Dezső, Bareza László, Malatinszky Ferenc, gróf Batthiány József, Guttmann Ödön, dr. Czinder István, Franz Lajos, Neumann Miksa, Veiser József, Szentmihályi Dezső, Gráner Géza, Bogenrieder József, Hirschler Miksa, Lázár József, Ziegler Kálmán, Szommer Ignác, Dervarics Imre, Babóchay György, Honerla Hermán, Bezerédy Adorján, Fischer László, Bozzay Pál, Hertelendy Ferenc, dr. Kayser Emil, Stern Zsigmond, Oltay Guidó, Landau Horác, Csértán

szoktak. Nagy sirásra jött. A Klári táncolt valakivel s a szeretője megverte érte. Még akkor is ütötte, amikor a nagy György belépett. A gépmester szeméit elfutotta a vér. Megragadta a munkást s kihajtotta az ajtón, mint egy lisztes zsákot. Aztán gyöngéden karon fogta a zokogó leányt és hazavitte magához.

Nem is ellenkezett a Klári. Azt is csak olyan természetesnek találta, mint előbb a verést, hogy az erősebb elveszi a gyöngétől. Az élete során pedig mindenesetre változott annyi, hogy azontul nem kapott verést. A nagy György imádkozott neki, bár nem szeretete a gépmestert, mégis jólesett, hogy ez a hatalmas, erős ember úgy becézgeti, mint valami kis királynét. Csakhamar kikerült a csomagolóból s felügyelő kisasszony lett belőle, vasárnap meg már selyembluzban járhatott. A nagy György abbahagyta a fuvolyázást. Esténként megvárta a Klári a gyár előtt s egyéb szórakozás nem kellett neki. Boldog volt vele s úgy érezte, hogy lassanként teljesen elmaradoznak a mult rémei.

Most pedig egyszerre vége van a boldogságnak. A vad indulatai, amelyek egyszer már embert gyilkoltattak vele, ismét fölforralták a vért s mint a furiák, üzték a város felé, ahol biztosan hitte, hogy rátalál a leányra s a mérnökre.

Igen, bizonyos volt benne, hogy a mérnök csáhtotta el. Észrevette már régebben, hogy

Károly, Dervarics János, Zalán Lipót János, Oeskey Rudolf, Szanveber József, Kaszter Sándor, Tannenberg Efraim, Leszner Samu, dr. Krasovecz Ignác, Musset Ferenc, Györffy János, Zichy István, Scherez Rikárd, Jerffy Adolf, Tinagi Lajos, Csesznák József, Stern Sándor, báró Putheány Géza, Pethő Jenő, Hertelendy Béla, Wollák Rezső, id. Háczy Kálmán, Kemény Andor, dr. Tuboly Gyula, Koltay Jeromos, Hűvös Armin, Nagy Károly, Lőke Samu, Bezerédy László, Pongrácz Jakab, Justus Izidor, Králics Márton, Szauer Ignác, Deák Mihály, dr. Gyömörey Vince, Vágner Károly, Skublics István, dr. Schvarecz Adolf, Tóth Lajos, Strem Vilmos, Strem Tivadar, Varga János, Csértán László, Krausz Lajos, Kovács Antal, dr. Bentzik Ferenc, Eperjesy Sándor, Csendes József, Morandini Bálint, Schmidt Emil, Peczek György, dr. Szabó Zsigmond, Königmayer János, Matisz Lajos, Frisch Lipót, Deutsch Lajos, Berényi Jenő, Oroszi József, Grünhut Alfréd, Hetey Károly, Sebestyén József, Kohn Emil, Zerkovics Lajos, Zerkovics Oszkár, Schütz Sándor, Ámon Jakab, dr. Dick József, Lichtenstein Sándor, Ármuth Náthán, Szeidman Samu, gróf Batthiány Pál, Szücs Dezső, Bezerédy Lajos, Ivánics György, Beck Gyula, Szücs Zsigmond, Zozoly Ferenc, Simor János, Aczél Pál, Blau Adolf, Gyömörey Gáspár, Stern I. Mór, Stern Sándor, Práger Béla, Saller Lajos, Hajmágy Ferenc, Unger Ullman Elek, Hajós Mihály, Botka János, dr. Szekeres József, Stein Dénes, Hajik István, Szabó Lajos, Blau Lajos, ifj. Háczy Kálmán, Thassy Kristóf, Eitner Zsigmond, Berg Bódog, Hlatkó János, Fried János, Vueskies János, Grünhut Heinrich, Marton Gyula, Käufer József, Baka Boldizsár, Kis Vilmos, Sebestyén Lajos, Hofman Jakab, Vurglies Gusztáv, dr. Kele Antal, Zakál Henrik, Szabó Imre, Grész Károly, Györffy Géza, Skublics Gyula, Lázár Soma, dr. Pihál Viktor, Isoó Ferenc, Hofman Béla, Berger Vilmos, Makray Sándor, Haba József, dr. Berger Ignác, Bogyay Jenő, Behm Lajos, Oszterhuber Lajos, dr. Dunszt Ferenc, dr. Hofman László, Erényi Ignác, Krosetz Gyula, Talabér László, Tánzos Lajos, Sáratory Oszkár, Veinberger Jakab, Pollák László, Fábrián Gyula, Neumark Ignác, Fürst Benedek, dr. Hurai István, dr. Obersohn Mór, Bossányi Sándor, Miltényi Sándor, Kherndl Imre, Länger Makár, Berényi Béla, Kohn Gáspár, Grünbaum Ferenc, dr. Hanny Ödön, Schönfeld Miksa, Ley József, Kis Pál, Morandini Román, id. Leszner József, Neumann Samu, Lusztig József, Fischer Pál, Vidor Samu, Osvald József, Gaál Ödön, Skublics Zsigmond, dr. Berger Sándor, Bakó Gyula, Zathureczky Márton, dr. Plosszer István, Laskay Emil, Juk József, Schvarecz Gusztáv, Schvarecz

kerülgeti a leányt, de nem törődött vele, nem merte himni, hogy Klári hűtlen lehessen hozzá.

Sötét este volt, mire a városba ért. Elment mindenüvé, ahol rájuk találhatott, de hiába s a sikertelen vadászat csak fokozta dühét. Amikor éjfél felé visszatért a gyárba, nem tudott lefeküdni. Kiült az ablakhoz s sötét gondolataiba merülve várakozott. Pedig érezte, hogy Klári nem jön vissza többé. Egyszerre kinyilt a kiskapu s két ember lépett be rajta. Egy férfi, meg egy lány. Amint végimentek az udvaron, a hold fényénél megismerte őket. Nem tévedett. Megreszketett örömeben. Talán mégis vissza jön. Ha megcsalta is, de az övé marad. Nem tudott lemondani róla s a gondolat, hogy továbbra is vele marad, megbékítette minden egyébvel. Ám hasztalan várt, a lépések elhangzottak a folyosón, de nem az ő ajtajánál. Aztán ismét egyedül maradt tehetetlen dühével.

A nagy György egész éjjel nem hunyta le a szemét s reggel már öt órakor lent volt a gyárban. A termék félhomályban usztak még. Eszébe jutott, hogy a második emeleten az este zavar támadt a fölhumógép körül s megakart nézni, mi baj. Nyugodt volt már. Fájt neki a leány árulása, de erőszakkal ki akarta verni a fejéből, nehogy azok a gonosz gondolatok viszatérjenek a lelkébe.

Ott térdelt a fölhumógép esaternája előtt s kutatta a zavar okát, amikor egyszerre kinyilt

Ottó, Morgenstern Ignác, Imrey Ferenc, Nagy László, dr. Tamás János, Stádel János, dr. Bárdi György, Ebenpanger Leó, Hajba Mihály, Farkas Gábor, Dobrovics Miklós, Büchler Jakab, Fridrich Márkus, Nussy Mátyás, Lóvi Adolf, Krausz Lipót, dr. Kemény Fülöp, Rosenfeld Adolf, Rosenfeld József, Boschán Gyula, Oszman Pál, Botka László, Antonovics József, Laubhaimer Oszkár dr., Imreh Antal, Pollák Adolf, Steiner Ferenc, Elek Ernő, Bogyay János, hereceg Sulykovszky Viktor, Méhes Kálmán, Neubauer András, Hódászy Béla, Simon Gábor, Elek Géza, Rosenberg Zsigmond, Schvarecz Hermán, Hergár István, Miltényi József, Molnár Elek, Reichenfeld Gyula, Nagy István, Cseh László, ifj. Fesselhofer József, Dannenberg Jakab, Veisz Adolf, Veisz Tivadar, Brenner Hermán, Scheller Zsigmond, Fatér György, Sélley Pál, dr. Hány István, Eöry Miklós, Lövenstein Jakab, Nagy József, Schulhoff Alfréd, id. Eitner Sándor, Farkas József, Szommer Sándor, Nagy Aladár, Nusál János, Kohn Hermán, Fizáry Alajos, Poppel Lajos, Neumann Mór, Kukorelly Pál, Szamek D. Adolf, Steiner Simon, Nagy József, Szabó Dömötör, Lázár Ignác Sándor, Nunkovics Vilmos, Eisinger Henrich, Golub János, Noknon Antal, Forster Ferenc, Trojkó Lajos, dr. Keresztury József, Solyomy Lipót, Dervarics Lajos, Abelesz Ignác, Branilovics Mátyás.

Hirek.

Gyászhir. Sulyos csapás érte a Csértán családot, amelyből egy szeretett családtagot ragadott ki a halál. Csértán Emilia 63 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt e hó 14-ikén Nemesapátiban.

Azok közé a nemes szivű, jólelkű lények közé tartozott, akik csak azért élnek, hogy szeretetük melegével mások boldogságán esüggjenek; akik az önfeláldozásért nem kérnek, nem várnak más jutalmat, mint szeretetet.

Csértán Emilia egész élete, minden gondolata, jó szívének egész ereje családjáé, testvéreie volt s boldognak tudta magát, mert övének legtisztább szeretete, ismerőseinek őszinte tisztelete vette körül.

Jóakaratóban, igaz szíveségében részesített mindenkit, akiket ismert; szívének jósága, barátságának őszintesége előtt meghajolt mindenki, aki környezetébe került.

A szeretet és tisztelet kísértéte koporsóját a nemesapátii temetőbe. Abban a nagy embertömegben, amely a jó lélek koporsója mellett állott, mindenki érezte, hogy olyan erények előtt hajt fejét, amelyek a jókat felmagasztalják, ame-

az ajtó s a mérnök jött, aki szintén a fölhumógépet akarta vizsgálni. György köszönt neki, aztán átengedte a helyét a csatorna nyílásánál. Mögötte állt s nézte. Elakart menni onnan, de nem tudott megmozdulni a helyéről. De szeméi merőn rátapadtak az előtte guggoló emberre, az agyában zavaros gondolatok kavartak. Egyszerre megszédült, azután hogy nem, a mérnök elvesztette az egyensúlyt s velőtrázó sikoltással zuhant a csatornába.

Mire leért, formátlan hustömeg volt.

Összefutott az egész gyár. A Nagy György magyarázta, hogy a mérnök megcsuszott s ő, mikor elakart fogni a szerencsétlent, maga is majd hogy utánna nem bukott. Nem hittek neki. Nyíltan beszéltek, hogy ő taszította le, a miért a Kláranak udvarolt.

A hatóság is úgy vélekedett s a nagy György megint börtönbe került. Csakhogy a bírák nem merték kimondani a „bűnöst“; nem volt bizonyíték s így fel kellett menteni, bár mindenki tudta, érezte, hogy gyilkos.

Persze a gyárban nem volt maradása. Elment a vidékiül s azóta híré se hallották. A szép Kláriról pedig lekopott a selyembluz, ismét a csomagolóba került vissza s talán a részeges Mihályhoz is.

Halász Zsigmond.

lyeket csak angyali jó szivekből nem tud kiölni sem az élet ridegsége, sem az emberekben való csalódás.

A temetés 16-ikán délelőtt 10 órakor volt Nemesapátiban. A temetési szertartást gyászmise előzte meg. A gyászmisén s a temetési menetben a rokonságon kívül nagyon sokan vettek részt a megboldogult és a Csertán család barátai és tisztelői közül. Ott volt Nemesapáti község egész népe is, hogy lerója halálját az elhunyt urnó iránt, aki négy évtizednél hosszabb ideig jótékony pártfogója volt minden szegénynek.

Nyugodjék békével. Az örök szeretet, amelynek a lángja szívében égett, virraszson sirja felett!

A mélyen lesújtott család a következő gyászjelentést adta ki: — Alólítottak fájdalomteljes szívvel jelentik felejthetetlen drága testvérüknek, sógornőjének és nagynénjüknek Csertán Emiliának hosszas szenvedés- és a haldoklók szentségének ajátatos felvétele után, életének 63-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült teteme f. hó 16-án délelőtt 10 órakor fog a nemesapáti sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. A szent mise-áldozat a nemesapáti plebániában templomban f. hó 16-án délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor fog a Mindenhatónak a megholt lelki üdvéért bemutatni. Nemesapáti, 1902. október 14-én. Aldás és béke hamvaira! Csertán László, Csertán Paulina, Csertán Károly, testvérei. Sümeghy Magdolna sógornője. Vizlendvay Sándor, Csertán Ilona és férje dr. Plihál Viktor, Csertán Ferenc, Csertán Sándor, Csertán Elek, Csertán Margit.

A vármegyei igazoló választmány f. hó 16-án Hajik István elnök elnöklésével gyűlést tartott, amelyen a vármegyei területén levő adóhivataloktól beérkezett adatok alapján egybeállította a vármegye legtöbb adótfizető bizottsági tagjainak névsorát az 1903-ik évre. A névsor, amelyet lapunk más helyén közlünk, a vármegyei első aljegyzői irodában közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthező s ellene a szabályszerű 15 napi határidőn belül az esetleges felelkezés megtehető.

A városi pénzügyi bizottság f. hó 16-án ülést tartott, amelyen tárgyalta az ovoda felügyelő bizottságnak átiratát Arvay Emilia óvónő lakbéré- és tüzifa általánának megállapítása tárgyában s a felügyelő bizottság javaslatához képest a képviselő testületnek javasolja, hogy a lakbér évi 240 K-ban, a failletmény pedig évi 60 K-ban állapíttassék meg. — A Baros-ligeti vendéglőért a legutóbb tartott árverésen Fischer Márk évi 1225 K bért ígért be; a pénzügyi bizottság ennek elfogadását javasolja. A helypénzbérlő a helypénzszedési árak újabb és igazságosabb megállapítása tárgyában kellőképp megindokolt, részletes javaslatot adott be, melyet némi módosítással a bizottság elfogadott és a képviselőtestületnek elfogadásra ajánl. Az új szabályzat is figyelemmel van az iparigazolvánnyal bíró helybeli iparos és kereskedőkre, azonban elejét akarja venni egyes, eddig gyakorolt visszaéléseknek.

A város közvilágítása ügyében kiküldött bizottság f. hó 17-én Legáth Kálmán bizottsági elnök elnöklésével újból ülést tartott, amelyen Várhidy Lajos polgármester összehasonlítva ismertette a hazai villamos részvény-társaság által beadott ajánlatot, Lederer és Wolf régebbi, a képviselőtestület által annak idején elfogadott ajánlatát és Nagykanizsa r. t. városnak érvényben levő szerződését. Közülök legelőnyösebb a hazai villamos Részvény-társaság ajánlata. Ezután Lányi Kálmán bizottsági tag ismertette azt a számítást, melyet Gans és társa budapesti cég tett Keszthely városának az összes berendezés költségeire nézve abból a célból, hogy a város maga finanszírozza az egész ügyet. Majd Várhidy Lajos polgármester ismertette a légszuszívítógáz és a vizgáz világítás tárgyában ugyancsak a városhoz beérkezett ajánlatokat, amelyekből azt a meggyőződést szerezte a bizottság, hogy a két utóbbi világítás olcsóbbba kerülne. — Hogy a villamvilágításra nézve biztos adatokkal bírjon a bizottság a tekintetben, hogy saját kezelésbe vétel mellett mibe kerülne az építkezés és berendezés, amely törlesztéses kölcsönrel nyerne fedezetet és mennyi lenne az évi bevétel és kiadás, a bizottság megbizta Várhidy Lajos polgármestert, keresse meg a Hazai Első Takarékpénztárt, mely föltétel mellett volna hajlandó a berendezés költségeinek fedezésére szolgáló tőkét kölcsön adni; továbbá keresse meg Gans és Társa budapesti céget az iránt, küldene ki egy szakértőt,

aki a helyi viszonyokat tanulmányozná és ennek alapján költségvetést készítené az építkezési és berendezés költségeire, valamint számítást tenne a városnak a villamvilágítás évi üzem kiadásáról, úgy az évi bevételéről. Ez adatok beszerzése után fog a bizottság újból tárgyalni s dönt afelett, hogy a három világítási mód közül melyiket ajánlja, vagy esetleg kombinált javaslatot tesz olyképp, hogy az utcai világításra a gáz, magánosoknál pedig a villam alkalmaztassék.

Egyházmegyei hír. A veszprémi egyházmegyében a lemondás következtében megüresedett esabrendeki plebániá javadalmát a megyés püspök Tóth Kálmán esurgói főgymnasiumi hit-tanárnak adományozta.

Bírói áthelyezés. Ó felsége a király dr. Szegő Hugó esáktornyai kir. járásbírói albirónak saját kérelmére a felsőpulyai kir. járásbíróshoz való áthelyezését megengedte.

Hivatalos körút. Szelestey Károly esendőrezredes, a székesfehérvári esendőrkerület parancsnoka, a múlt héten a zalaegerszegi szányparancsnokságon hivatalos vizsgálatot tartott.

Uj kántor. A zalaegerszegi izr. hitközségnek innen onnan már egy éve hogy nincs főkántora. A pályázatot kiírták, akadt is jelentkező, de aki a hitközségnek tetszett volna, az nem fogadta el az állást, akik pedig szívesen jöttek volna Egerszegre, azok a hitközség igényeit nem elégtetették ki. A főünnepekre Weisz Emil soproni kántort alkalmazták, akit a hitközség egy évre szerződtetett. Weisz szépen énekel, tehetséges kántor. Nem kételkedünk, hogy a próbaév után véglegesíteni fogják.

Hirtelen halál. Schmeizl István baki kádár, mester Nagykanizsára utazott vásárra. Bakon vonatra ült, Kiszalud-Szentivánon kiszállt s onnét gyalog akart átmenni a déli vasut Zalaszentiváni állomására. Az erőteljes, vérmes ember valószínűleg nagyon sietett s talán ezért nem tudott Szentivánig érni. Az út közepén összerogyott és meghalt. Szívzélhűdés ölte meg.

Névváltoztatás. Kiskoru Posner Oszkár és Sándor keszthelyi lakosok nevének „Erdős“-re, kiskoru Schulz Jenő sümegi lakos nevének „Sarlai“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

A zalaegerszegi nőegylet részére Kaiser Eugenia urnó 20 K-t volt szíves adományozni, melyért ezuton is halás köszönetét fejezi az elnökség.

A zalaegerszegi kenyéregylet f. hó 12-én tartotta közgyűlését, melyen a pénztáros bemutatta számadásait és előterjesztette kimutatását az egylet vagyoni állapotáról. Az 1901 évi pénztármaradvány 1332 K 49 f, 1902 évben ez ideig befolyt tagsági díjakból és adományokból 679 K 02 f. Összesen 2011 K 51 f. Ezzel szemben az 1901/1902 től folyamán kiosztott az egylet 1783 drb kenyeret (3566 kilogramm) 784 K 52 filler értékben. Az egylet vagyona tehát ez idő szerint 1226 K 99 f. Az egylet a jótékony-ságot az 1902/1903 év telén a szokott módon fogja gyakorolni.

Adományok. A főgymnasium segítő-egyesületének alapját a jelen tanév elején történt beiratások alkalmával a következő tanulók szülei gyarapították adományaikkal: Graner Sándor 5.80 f, Majer Lajos 2 K, Szigethy Tibor 5 K, Köhler Béla 4 K, Kohn Ernő 2 K, Kovács Miksa 70 f, Fürst Jenő 1 K, Boshán Ernő 5 K, Boshán György 5 K, Kurez Lajos 2 K, Handley Salamon, Havasy Béla, Vezér Géza 1—1 K, Boros Imre, 40 f, Németh György 1 K, Nemes Ödön és Gyula, Horváth Károly 2—2 K, Szmolyán László 1 K, Németh Kálmán, Németh János 50—50 f, Szinger Gyula 25 f, Weber Ödön 50 f, Sattler Imre, Fodor Gyula, Lovász Károly és Keserű Imre 1—1 K, Spiegel Gyula 40 f, Vass Pál 20 f, Molnár Miksa, Pataky Gyula 1—1 K, Stockinger Ferenc 60 f, Nagyfy István 20 f, Mattersdorfer Ignác, Behm Lajos 50—50 f, Kaiser Károly 1 K, Kovács Imre 2 K, Schwarcz Sándor 80 f, Grünbaum Frigyes 40 f, Polgár Dezső 2 K, Mattersdorfer Dezső 40 f, Pais Dezső 2 K, Gráner Imre és Lajos 10 K, Lakenbaek Dezső, Török Lajos 2—2 K, Balogh Gyula 1.60 f, Schwarcz József, Klosovszky Ernő 1—1 K, Grünwald Ernő 40 f, Baly Lajos 80 f, Garai Gyula, Lex Károly, Nagy István, Kiss István, Ritscher József 1—1 K, Kluger Mátyás, Kluger György 30—30 f, Csertán Sándor 6 K, Pfeifer

Miklós 40 f, Makray Sándor 4.80 f, Rutich József 10 K, Weisz Ottó 2 K, Deák Iván 80 f, Heinez János 1 K, Thassy Kristóf, Thassy Lajos 4—4 K, Czinder Lajos és Kálmán, Büchler József és Mór 2—2 K, Duzár István, Kotsis Andor, Marovics Gyula, Schwarcz Ödön, Kohn Malvin 1—1 K, Stanislavszky Ervin 4 K, Garancsy György és László, 1.60 f, Kreisler Imre 2 K, Halász István 1.80 f, Andalics Lajos 2 K, Kovács Árpád és Jenő 10 K, Persay Andor 2 K, Zechmeister Oszkár 5 K, Kummer Gyula 1.50 f, Schweiger László 6 K, Korbai Pál 2 K, Petanovich Sándor 70 f, Réffy Ernő 10 f, Smódiés Antal 20 f, Pollák Henrik 10 f, Neubrunn Rezső 2.10 f, Rechnitz György 2 K, Bekey Ervin 70 f. A főgymnasium igazgatósága a kegyes adományokért ez uton is köszönetet mond.

Beiratás. A keszthelyi gazdasági tanintézetnél az 1902/3. évi beiratások véget értek. Beiratkozott az I. évfolyamba 66, a II.-ikba 50, a III.-ikba 36, összesen 152 hallgató. Az iskolai évet f. hó 10-én ünnepélyes „Veni Sancte“-val nyitották meg, mely után a hallgatóság és a tanári testület az intézet nagytermében gyűlt egybe, ahol Czakó Béla igazgató az iskolai évet a hallgatósághoz intézett remek beszéddel megnyitotta.

Vend naptár. A népnek majdnem egyedüli szellemi tápláléka a kalendárium. Az elszigetelt vend nép, amelynek irodalma nincs, a szlávnyelvű naptárakat vásárolja s ezek segítségével sok maszlagot hintettek már el a hazafias vendek között. A »Koledar« lapjain tobzódott a magyarság elleni izgatás s a pánszláv ideákért való rajongás. A szombathelyi nemzeti szövetség belátta azt a veszedelmet, amely az ilyen naptárak terjesztéséből származik s elhatározta, hogy vend nyelven szerkesztett, hazafias tartalmu naptárt fog kiadni, hogy kiszorítsa a vend vidékről a veszélyes kalendáriumokat. Ennek keresztülvitelére s a szerkesztés intézésére a nemzeti szövetség albizottságot választott, amelynek elnöke Kaffehr Béla, a »Vasvármegye« szerkesztője. Vendjeink érdekében kívánatos, hogy a naptár szerkesztését s annak idején terjesztését Zalában is előmozdítsák.

A néma diák. A múlt héten egy Hirsch Izsó nevű, állítólag néma diák könyörgő levelet irt Kaposvárról Medgyesy Lajos zalaegerszegi főgymnasiumi igazgatóhoz, hogy rendezzen részére az ifjuság körében gyűjtést. A levélhez két orvosi bizonyítvány volt csatolva, amelyek szerint Hirsch Izsó a budapesti diák tornaversenyen egy magas trapézról leesett s az esés következtében elvesztette beszélni képességét. A néma diák azért fordul tehát a tanuló ifjusághoz, hogy könyöradományaikkal tegyék lehetővé gyógyítását. Medgyesy igazgatónak megesett a szíve a néma tanulón s nemcsak a főgymnasiumban engedte meg a gyűjtést, hanem átirat Udvardy Ignác felső keresk. iskolai igazgatóhoz is, akinek engedélye alapján a keresk. iskola tanuló 13 koronát adott össze szerencsétlen pályatársuk részére. Eközben megérkezett Hirsch Izsó is, aki 22 éves tagbaszakadt fiatal ember. Nem beszél s kérdésekre írásban felel. Hirsch jelentkezett Udvardy Ignác igazgatónál, aki a gyűjtött összeget azonnal át is adta; a főgymnasiumban azonban egyik tanár gyanusnak találta a néma diák viselkedését és okmányait s miután feleleteiből az derült ki, hogy nem jár egyenes uton, a gyűjtött 35 koronát nem adták ki neki, hanem a némát átadták a rendőrségnek. Hirsch azután a rendőrség előtt érdekes vallomást tett. Abból a meséből, hogy a tornaversenyen leesett a trapézról, egy szó sem igaz. Hirsch Izsó egyike azoknak a kilökött gyermekeknek, akik keresztül mennek minden nyomorúságon s korán megtanulják a szédelgést. Apja valamikor Holicsón kereskedő volt, ahonnét — anyagilag elzülve — egy morvaországi faluba költözött és házalásból élt. Fiát 10 éves korában elkergette hazulról egy krajeár nélkül. Hosszu ideig tartó hányattatás után a fiu Bécsbe került egy nagybátyjához, aki gymnasiumba adta s öt osztályt végeztetett vele. A fiut nagybátyja nem akarta tovább tartani, eljött tehát Budapestre, ahol újságárusulásból tartotta fenn magát. A haldokló apa állítólag haza hívta a kóborló fiut s otthon apja halálának hírére a padlásról esett le Hirsch Izsó s azóta nem tud beszélni. Egy darabig az olmtzi kórházban gyógyították, ahonnét újra Budapestre került s árulta tovább az újságot. Itt ismerkedett meg egy Bernstein Mór nevű

egyénnel, aki állítólag számbokrési szolgabíró volt s öt évig már fegyházban ült. Bernstein azt mondta a fiúnak, hogy ha vele megy, naponként harminc koronát kereshet. Hirsch ráállt s Bernstein hamis bizonyítványokat készített, a melyekre pecsétet is ütött. A pecsétek persze hamisak. Ezeket Bernstein Hirsch állítása szerint a budapesti lánchíd alatt gyártotta. Ez év tavaszától kezdve azután a szolgabíró együtt járt a fiúval városról városra s míg az az iskolákat járta, egy korezmában várakozott rá. A pénz Bernstein kezelt s mikor nem volt megelégedve a gyűjtéssel, egyszerűen elhagyta a német, aki azóta a maga kezére dolgozik. Hirsch beismerte, hogy bizonyítványai hamisak és volt társa művei. 1901. március óta Hirsch Izsó Nagyszébenben 35 K, Nagyenyeden 20 K, Nagybányán 20 K, Szatmáron 20 K, Debrecenben 8 K, Nagyváradon 30 K, Nagyszalontán 15 K, Aradon 16 K, Makón 9 K, Zentán 18 K, Szarvason 8 K, Szolnokon 9 K, Keszthelyen 30 K, Kaposváron 45 K, Csurgón 21 koronát gyűjtött. Innét került hozzánk s itt egyelőre félbeszakadt az üzlet, mert a néma diákok haza toloncolják Morvaországba.

A Dunántúli Közművelődési Egyesület f. hó 15-én Pallavicini Ede őrnagy elnök elnöklésével igazgató választmányi gyűlést tartott, amelyen örömmel vették tudomásul, hogy az egyesület nép- és vándor könyvtárainak gyarapítására a vallás- és közoktatásügyi miniszter 6000 korona segélyt utaltványozott és elhatározták, hogy összesen hét dunántúli községben alapítanak új könyvtárakat. Kimondotta továbbá a választmány, hogy az első tízéves tagsági ciklus lejártával meggyöngült erejének növelésére a pénzügyminisztertől tárgysorsjáték engedélyezését kéri. A földművelésügyi miniszter adományából egy-egy népkönyvtárat helyezett el a választmány megyénkben Perlakon és Kebeleken, Baranyamegyében pedig Kisköszegen és Nikolon; megnyitott egy népkönyvtárat Nikoncén; a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának adományából pedig két ezer-ezer koronás, teljesen felszerelt könyvtárat helyez el Perlakon és Felsőörsön, egy 100 koronás népkönyvtárat még ez évben Szigetvár lakóinak ad át ingyenes használatul. Az idei közgyűlés határnapjával november 26-át tüzte ki a választmány.

Elgazolta a vonat. Sermán Gábor nagykapornaki cipész f. hó 14-én este kaposos állapotban megjelent a bucsuszentlászlói vasuti állomáson azzal a szándékkal, hogy a vonaton Nagykanizsára utazik. Az állomás kezelő figyelmeztette, hogy csak hajnalban megy a vonat. Erre a becsipett cipész elindult gyalog, de csak egy kilométerre haladhatott, mert reggel felé ott találták halva. A vonat ugyanis mind két lábát elvágta s úgy vezet el.

Megkerült aranyak. Megirtuk, hogy a sümegi Darnay muzeumból öt darab régi aranypénzt elloptak. A sárga csikók hamarosan megkerültek. A tolvaj a zsákmányt értékesíteni akarta s a nemzeti muzeumnak kínálta megvételre. A muzeum igazgatója a lapokból értesült a lopásról és sürgőnyileg értesítette Darnay Kálmánt, hogy kinél vannak az aranyak. Darnay visszakapta a régiségeket s a tettest nem jelentette fel.

Egyházi kinevezés. Rosos István murakereszturi apátplébánost a veszprémi megyés püspök szentszéki ülnökké, továbbá a nagykanizsai és csurgói főgymnasiumokhoz püspöki biztossá nevezte ki.

Töltött puská a tűzben. Szabó József balatongyöröki lakosnak volt egy régi, rozszant puskája, amely már emberemlékezet óta nem volt használatban. Szabó a közelgő szüretre meg akarta a flintát reperáltatni s elvitte Csabi Joachim kovácsához. A mester nem tudta lecsavarni a gyúszegget, beletette tehát az agyról levett esővet a kohóba, hogy megizzítsa. A puská töltve volt s elsült. A szerencsétlen kovács éppen a cső előtt állott s a selyő mellébe furódott. Csabi Joachim, a 26 éves kovácsmester, azonnal meghalt. Szabó azt állítja, hogy a töltést nem ő tette a puskába; sejtelve sem volt róla, hogy a rozszant fegyver töltve van.

Szülő- és borgazdasági tanfolyam. A földművelési miniszter Tapoleczán szülő- és borgazdasági tanfolyamot tartat. A tanfolyam összesen négy hétig tart s ennek második részét e hó 8-ikán nyitották meg. A tanfolyamra 24 tanítót vettek fel.

Belefullt a tóba. Velvár Dorottya I. hegykerületi lakos 3 éves gyermeke a ház előtti tó mellett játszott; lába megcsuszott, beleesett a vízbe s mire észrevették, megfulladt.

A drága helypénz. A szerkesztőséget a következő sorok közzétételére kérték fel: a »Magyar Paizs« esütőtörki száma téves információ alapján azzal vádol, hogy jogtalanul több helypénzt fizettettek, mint a mennyi megillet. Addig is, míg alkalmam lesz a »Magyar Paizs« t. szerkesztőségét eziránt felvilágosítani, kötelességem b. lapjokban ezen sértő föltevés ellen tiltakozni. A bérlet eddigi tartama alatt egyetlenegy esetben sem tértem el a megállapított díjaktól és noha azzal nem kellene törődnöm, hogy a régi bérlő mint kezelte a helypénzt, jelen esetben hivatkozom Horváth Károly városi kultánésos volt bérlőre, ki igazolhatja, hogy miután a díj-szabás 50 fillért állapít meg káposztára nézve, ő is természetesen annyit fizettetett. Hogy a rendőrség nekem csak azért engedne jogtalan-ságot, mert kanizsai vagyok, ezt nem hiszem, először mert nem is kísérlem meg a jogtalan-ságot, másodsor, mert nem is vagyok kanizsai. Abban teljesen igaza van a »Magyar Paizs«-nak, hogy a helypénz aránytalanul magas. Evvel azonban én már jóval megelőztem a »Magyar Paizs«-ot, mert igazolni tudom, hogy még az ő felszólalása előtt, alapos fölterjesztéssel éltem a városi tanáshoz, a helypénz arányosítása, illetve egyes pontoknak olcsóbbá tétele végett. Tisztelettel Hoffmann Jakab bérlő.

Kitüntetett győri gyáros. A Stádel Károly örökösei-féle gépgyár, amely 57 évi fennállása óta annyi tiszteletet és becsületet szerzett a győri iparnak és Győr városának, életrevalóságának újabb bizonyítékát adta. A pozsonyi kiállításon megjelent a világszabadalommal bíró földmérés-talyigájával és szabadalmazott tolattyus-rendszerű sorbavetőgéppel. E praktikus újdon-ságok általános feltűnést keltettek, és a bíráló bizottság oklevelekkel tüntette ki mindkettőt. Ezen régi cég a kitüntetések sorát 1846-ban kezdte mag, a hol az első kitüntető-okmányt a budapesti gazdasági kiállításon gróf Batthyány Lajos volt miniszterelnök, mint elnök és Kossuth Lajos, mint választmányi tag, irtak alá. Az öreg Stádel a magyar gépiparnak valóságos uttörője volt, gyártmányai mindig a legnagyobb kelendő-ségnek és bizalomnak örvendtek. Gratulálunk a régi cégnek és sok jó sikert kívánunk.

Laskai ügye a Kurián. A gyermekgyilkos Laskai Tivadar keszthelyi építész ügyét folyó hó 17-én tárgyalta a kir. Kuria V. büntető tanácsa, mely hosszas tanácskozás után az összes semmisségi panaszokat elutasította s a kir. törvényszék ítéletét helybenhagyta.

Elcsapott markotányosnók. Katonáéknál egy a nagy gyakorlatok idején fontos intézmény a mozgó kantine, amely a fáradt katonák után szállítja az enniválót, frissítőt. Ezekben a mozgó kantinokban azután mindig volt egy két bájos tündér, aki nemcsak enni és innivalóval enyhítette a vitézek éhét, szomját. Mert hát nem csak kenyérről él az ember. A honvédelmi miniszter azonban elesapta a markotányosnókat és rendeletben mondotta ki, hogy nagy gyakorlatok idején a katonák után csak férfinép szállíthatja a mozgó kantine.

Különös jogeset. Furesa perben kell legközelebb a bíróságnak döntenie. S. kisasszony, ki a szini pálya kezdetén áll, éppen olyan tehetséges színésznő, mint aminő szegény a gyakorlati tapasztalatokban. Ezért szívesen fogadta egy vidéki társa meghívását és F.-ra szegődött R. színigazgató társulatához. Művészi körökben el volt terjedve a direktorról, hogy egy egész hónap bevételeit összeszedi, zsebrevégja és a »gázsi«-fizetés napján hideggyérrel jelenti: »nincs pénz, pakkolunk kell!« Így történt ez F.-on is, azonban, hogy a személyes mentegődzést elkerülje, az igazgató ur ez alkalommal kivételesen titokban eltűnt a városból. S. kisasszony így nemcsak a szerződését veszítette el, hanem oly kínos helyzetbe jutott, hogy kartársai szedték össze részére azt a pár koronát, melynek segítségével haza utazhatott anyjához. Minő meglepetésben részesült azonban, midőn a vasuti kocsiiban hűtlen gazdájával találkozott! Heves szemrehányás, ingerült szóváltás követte e találkozást, míg végre az igazgatót meghatotta a fiatal, tehetséges művésznő erélyes fellépése és cinikus szavakkal egy papirszeletet nyújtott át a kis-

asszonyoknak. »Fogadja tőlem egész vagyonomat! Egy fél osztályosorsjáték. Talán szerencséje lesz és nyer valamit!« — E napokban a művésznő Budapestre érkezett és fölkereste Török A. és Tsa bankházát, Teréz-körút 46. alatt, hogy megtudja, vajon a cégnél vásárolt sorsjegy nyert-e? A cég örömmel jelentette, hogy a sorsjegy nagy főnyereményt nyert. Közben R. igazgató megtudta a kisasszonytól, hogy az ajándéksorsjegy nyert és most visszaköveteli azt az összeget, mely a fizetésen felül maradt. Művészkörben feszült kíváncsisággal várják a per kimenetelét.

A kirekesztett férj. A minap itt járt daltársulat sok vendéget toborzott össze a kávéházakba, Sok férj kimaradási engedélyt vett igénybe, ami az asszonyokra nézve tudvalevőleg némi kis bosszúsággal jár. Egy szép asszony különös aggodalmak közt bocsátotta el férjem uramat a kávéházba, de lelkére kötötte, hogy éjjel előtt haza térjen. A férjcskének azonban olyan kellemesen teltek az órák, hogy észre sem vette, mikor kettőt mutatott az óra aranyos mutatója. De most aztán haza. A lakás ajtaján kopogtatva, sokáig nem kapott választ, végre kérdik belülről, hogy ki is az tulajdonképpen, aki ilyen dörömbölést visz véghez? A férj megnevezi magát, de hasztalanul. Ön az én férjem? — szól a menyecske, lehetetlen, hiszen az én férjem itthon van. És hiába hangzik az esengő szó kívülről, az ajtó zárva maradt. És a férj kénytelen volt reggelig sétálni. Megfogadta, hogy többet nem lépi át a kapott engedélyt.

Egy valópör előzményei. Egy kardos menyecske két avval vert meg a végzet, hogy a férje nagyon szerette a bort. Nap nap mellett részegen tért haza s az asszonyon jó sort vert, ha szemére hányt dorbézolását. Végre a véletlen megváltotta szenvedéseitől: a részeges ember egy sötét éjszakán lebukott a hidról és megfulladt. Az asszony nem volt bánatos özvegy. Hamarosan újra férjhez ment. Jobbat keresett az elsőnél. A lakodalom napján nagy vigasság esett s a menyecske arca ragyogott a boldogságtól. Az új férj szíve is tuláradt s egymásután üritette a poharakat. Természetesen berugott. Tánorogva állított be a felesége szobájába, akinek emlékeztében felébredt a gyötrelmes múlt szenvedése. Elkéseredett a sors ellen s elkéseredésében mi telhetett tőle? Összefofozta a férjét, azután farkasguzsba kötötte behengerítte a ház előtti poosolyába. A férj, akinek a nászágy helyett a poeséta jutott fekvőhelyül, elkéseredetten ordított, mire a vendégek kihalászták a gödörből. Bosszúságában tovább ivott, másnap pedig megindította a válópört.

Orvosi körökben már rég ismert tény hogy, a *Ferencz József keserűviz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József eserűvizet.

Az építő-iparosok téli tanfolyamán, a budapesti m. kir. állami felső építő-iskolában (VII. Csömöri-ut 74. sz.) a beírások október 15-től 29-ig lesznek a köznapokon este 6 órától 7-ig, vasárnap pedig délelőtt 10-órától 12-ig. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november elejétől március végéig tart. A közbeeső építési időszakokat a tanulók építkezéseknél gyakorlatban tartoznak tölteni. A tanfolyamot végzett tanulók a tanulmányaik befejezte után teljesített három évi gyakorlat igazolása mellett a kőmives kőfaragó vagy ácsmesterséget önállóan gyakorolhatják s joguk van az építőmesteri vizsgálatra való jelentkezésre. Felvételi feltételek az első évfolyamon: 1. Legalább is a 15 életév betöltése. 2. Egészséges és fejlett testi szervezet. 3. A folyékonyan és helyesen olvasni, írni és számtani tudás s a rajzolás elemeiben való jártasság. 4. A kőmives-, kőfaragó-, vagy az ácsmesterségben való legalább egy évi gyakorlat. A beíráshoz szükséges iratok: 1. Keresztlevél, vagy születési bizonyítvány. 2. A másodizben való himlő oltásról szóló bizonyítvány. 3. Az elvégzett iskolai osztályokról szóló iskolai bizonyítványok. 4. Munkakönyv, vagy az első fokú iparhatóság által hitelesített munka bizonyítvány. Díjak: Beíratási díj: 4 K, tandíj évfolyamonként 20 K, szertári biztosíték díj 2 korona. A magasabb évfolyamra jelentkező tanulók a díjak beküldése mellett levélben is iratkozhatnak. Az igazgatóság.

Fernolendti cipő-fénymáz rég meghódította az egész világot. Mindenütt ismeretes, mindenhol

használják, mert csakis a „Fernolent fénymáz“ adja meg a lábbelnek gyorsan s minden fáradság nélkül szép fekete színét. De a világos bőrű lábbeliről is gondoskodott „Fernolent“ s tükörfényű lesz minden sárga s barna cipő, ha az „Fernolent Glanz-eremmel“ kezelik; még a már használt s foltos színű lábbelihez is megmentőként jött „Fernolent“ az ő „Lyosin“-jével, mely nagyszerű fénymáz minden foltos cipőt megújít, s ez által minden háziasszony tetszését megnyeri. A cég 70 éves fennállása eléggé kezességkedhetik mellette, meghonosodott a „Fernolent István“-féle gyártmány minden háztartásban. De a nagyközönség teljes megelégedésén kívül érmekek is lett a cég kitüntetéve, így Bécsben, Rómában, Párisban az utóbbi időben aranyéremmel és London s Ostendében a „Fernolent“ árut mint legjobb gyármányt a legnagyobb kitüntetéssel a grand-prixben részesítették.

Szüret. A szüret kezdetét Jánka és Zalaegerszeg hegyközségek 20-ára állapították meg. A szőlősgazdák nagy része azonban 27-ikéig még várni akart a szürettel a hónap végéig, hogy a későbbi fajok is — úgy ahogy beérjenek. Az esős idő azonban keresztül huzta a számítást. A fehér szőlő erősen rothad s ezért a jövő hét elején bizonyosan általánosan elkezdik a szüretet, amely az idén nem lesz vidám, mert kevés is, rossz is a termés. A Balaton mellől azt írják, hogy jobb helyeken a minőség közepes; jó kevés helyen akad. A vármegye többi részeiben a középminőség is ritka lesz.

(Ő Szentsége a pápa magyar gyógyvize.) XIII. Leó pápa Ő Szentsége, a kinek magas életkorát és szellemi frissességét méltán csodálja az egész világ, magyar gyógyító itallal él. A Vatikánban ugyanis a „Pálma“ jeizsú keserűvizet hozatják Ő Szentsége egyes utasítására, a ki e gyógyító itallal igen meg van elégedve. Ritka kitüntetés a magyar vízre, hogy a pápa asztalára kerül s méltó elismerés illeti Losner János, es. és kir. udvari szállító céget, a „Pálma“ forrás tulajdonát, a ki e vizet a pápai udvarba szállítja.

Időjárás. A mult hét elején mosolygott a vén asszonyok nyara. Szép napos idő járt, enyhén süttött a nap s el lehetett tűrni a fűtetlen szobát. Pénteken azonban megbomlott az idő. Erős széllel beborult s folytonosan esik a hideg őszi eső.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 280 drb szarvasmarhát és eladtak belőlük 140 darabot, — sertésekből főlhajtásra került 450 drb, eladtak belőlük 345 darabot.

Allategységügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 12-én a hivatalos adatok alapján: **lőpene:** Zalakoppány 1 u; **veszettség:** Nagyhorvát 1 u., Zalaszántó 1 u; **takonykór:** Csáktornya 1 u; **ivarszervi hólyagos kiütés:** Alsószent-erzsébet 3 u., Marócz 2 u. 1 m., Múmor 1 u., Ormándlak 3 u., Muravid 6 u., Hegyesd 1 u., Zalalövő 1 u; **rühkór:** Misefa 1 u., Nagykapornak 4 u; **sértésorbánc:** VI. Hegykerület 1 u., Náprádfa 3 u., Igricie 1 m., Mindszentkál 1 u; **sértés-vész:** Alsóéndva 7 u., Zalautjvár 5 u., Eszteregnye 11 u., Fityeház 16 u., Füzvelgy 19 u., Gelse 17 u., Langviz 6 u., Nagyréce 9 u., Ujadvar 3 u., Zalamerénye 5 u., Alsópáhok 1 m. 1 u., Balatonyörök 4 u., Rezi 3 u., Szentgyörgyvár 1 m., Vonyarczvashegy 2 u., Alsószemenye 1 m., Bécz 35 u., Csörnyeföld 2 u., Dobri 7 u., Egyeduta 1 u., Felsőszemenye 12 u., Kerkaszent irály 1 m., Kerkatótfalu 3 u., Kiscsernecz 6 u., Kislakos 8 u., Dömeföld 12 u., Kányavár 9 u., Lentiszombathely 1 u., Mikefa 1 u., Petrikeresztur 1 m., Szentkozmadombja 2 u., Alsóhábot 1 m., Felsőrajk 11 u., Nagyhorvát 7 u., Nagyrada 11 u., Padár 13 u., Szabar 1 m., Szentmárton 7 u., Alsómihályovecz 2 u., Szentmária 5 u., Nyirád 1 m., Szőcz 4 u., Balatonederics 11 u., Balatonfüred 1 u., Diszel 8 u., Nemesvita 1 m., Salföld 19 u., Szepetk 2 u., Zalaszentiván 8 u., Bezeréd 7 u., Zalaesény 6 u., Zalakoppány 5 u., Zalanémetfal 22 u.

Vetőmagvak ára. Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: **vörös heremag** (idei termés) 48—56 K; **lucerna** (idei termés) 40—54 K; **biborhere** 18—20 K; **baltacim** 12—14 K; **muharmag** 7—8 K; **bükköny** 6—7 K.

Irodalom.

A Balaton írásban és képen. Keszthelyen, a Balaton metropolisában, a hajdani „Helikon“ irodalmi ünnepélyek városában 1—2 hét múlva hazafias irányu, érdekes könyv jelenik meg: „A Balaton Írásban és Képen.“ Irta: Sági János, a „Keszthelyi Hírlap“ szerkesztőtársa, az Uránia Magyar Tudományos Színházban színre kerülő Balaton című darab szerzője. A díszmunka 358 oldal s 120 képet tartalmaz. Az előfizetési ára mégis csak 3 korona. Hazánk gyönyörű, a Balatonról ilyen irányban, ekkora terjedelemben, ennyi képpel könyv még meg nem jelent. A díszmunka a magyar tenger és szépséges vidékének leírását, a fürdő- és nyaralóhelyek elfogulatlan ismertetését tartalmazza, elrögéli a vidék gazdag, színdús történelmi eseményeit, szép képekben élénk varázsolja a Balatonvidéknek képzelettel jászó várromjait, hegyeit, városait, falvait, nevezetességeit; az egyes fürdő- és nyaralóhelyekről, a Balatonvidék minden talpalattnyi részéről mindazt elmondja, a mi a nyaralni vágyót, a Balaton mellett tartózkodót, a turistát, a hazánk szépségeinek megismerése után rajongó lelket érdekl. A könyv az olvasónak kellemes, soha nem unalmas társalgója, szórakoztatója, tanácsadója és nagy helyismeretű kalauza. A könyv jövőre angol és német nyelven is megjelenik. A bolti ára 5 K. A kik a Keszthelyi Hírlapnál most megrendelik, 3 K 70 f beküldése után bérmentve kapják.

Beöthy Zsolt gyönyörű emlékbeszéde, melyet a mult hónapban tartott a zilahi Wesselényi-szobor leleplezése alkalmából, most egész terjedelmében — sőt némi bővítéssel is — megjelent a Wodianer féle Magyar Könyvtár 301-ik számában. A nagyérdékű füzet, melyet Wesselényi egy kitűnő arcképe is díszít, méltóan nyitja meg a kitűnő vállalat új folyamát. Ára 30 fillér.

Mysterium. A történet folytán nagy időközökkel újra, meg újra ismétlődik a csoda: egy-egy lángész megjelenése, a ki formálja a maga korát. Ez a csoda, ez a megérthetetlen mysterium ismétlődött akkor is, a mikor Nagy Frigyes született. Királyi palotájában oly egyszerűen élt, mint egy spártai. A germán erények kristályosult típusa ő. Az egész királyi család ébredre két tál közönséges ételt kapott s nem egyszer fűtetlen szobában háltak. Az egész királyi asztal költsége nem tehető többet naponként 7 tallérnál, beleértve az udvari nép élelmét. Az udvarban nem volt semmi fény, kivéve a nehéz ezüst készleteket, melyekből szükség esetén könnyen lehetett pénzt verni. Nem gyönyörködtette semmi művészet, legfeljebb költőtanácsok mutatványai szórakoztatták. Egyetlen mulatsága a híres dohány-kollégium volt, minden estétjétt abban töltötte, ott jelentek meg előtte főhivatalnokai és a külföldi követek és a király legnagyobb kegyének tartották, ha valakit oda meghívott; ott dohányoztak, sört ittak és az udvari bolondok élceit kallgatták. Nagy Frigyesről és koráról szól a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 169. füzet. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyetem tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egyegy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelenik minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Irodalmi értesítő. Ennek a rendkívül hasznos havi szemlének, a mely a Lampel Róbert (Wodianer F. és fia.) es. és kir. udvari könyvkereskedő cég kiadása, megjelent a 8 száma. A művelt olvasóközönség a hazai és a külföldi könyvpiac legújabb, figyelemre legméltóbb újdonságairól megbízható tájékozást meríthet e szemléből, a mely arra törekszik, hogy az új könyvekkel, új irodalmi vállalatokkal, ismertetés, szövegmutatvány és illusztráció mint a külső kiállítás szemléltető jellemzése utján megismertesse a nagyközönséget, a kiadó és a közönség között állandó benső érintkezést közvetítsen s a könyvszükséglet legmegfelelőbb kielégítését előmozdítsa. A rendkívül becses szemle előfizetési ára egy évre 3 korona. Megrendelhető a kiadó cégnél (Lampel R. és Wodianer F. és fia.) es. és kir. udv. könyvkereskedés Budapest, VI., Andrássy-ut 21.), a mely cég üzletbarátinak, tanfériaknak, tanintézeteknek és könyvtáraknak kívánatra ingyen megküldi az Irodalmi Értesítőt.

Közgazdaság.

A kén szerepe a pincegazdaságban. A pincegazdaságban erősebb kénézést akkor alkalmazunk, midőn azt látjuk, hogy a borban valamely apró szervezet által előidézett betegség lép fel, de ekkor is, mielőtt a bort forgalomba hozzák, azt jó minőségű, be nem kénézett borral kell összehasználni, hogy úgy a bekénézett bor ártalmas hatása eltűnjék. Üres hordókat erősen bekénézni nem tanácsos, mert ha a kén elégsége alkalmával a hordóban nem talál elégséges oxigénre, úgy a tökéletlen elégsé folytán részben elpárolog s a kengőzők a hordó falain finom por alakjában lecsapódnak. Az ily hordókba azután mustot, vagy fiatal bort töltve, könnyen kénhidrogén fejlődhetik, a mi azután a bornak kellemetlen mellékizt és szagot kölesönöz.

Őszi szántás extirpálása. Lehengerezett őszi szántást legokoszerűbb művelésben akkor részessítjük, ha azt tavasszal a Cernovszky-féle nyolcágú extirpátorral járattuk meg. A Cernovszky-féle extirpátor a talajt nem csak porhanyítja, hanem

mélyebb rétegeiben is felrázza s így a talajba több levegő jutván, az fizikailag is lényegesen javul. Egy egyszerű fogasboronával ily jó eredményt nem érhetünk el, mert a borona a földet csak egyszerűen alátúrja, még pedig nem elégséges mélységre és csak helyenként. — Ha a tavaszi vetemény alá szuperfoszfátot is használunk, azt okvetlenül az extirpátor alkalmazása előtt kell meg elszórni.

A takarmányrépa pótlása tökkel. Mióta az ország egyes részeiben a takarmány-termelés sikerét a répa között előforduló ugynevezett répabogarak annyira kockáztatták, hogy némely helyen számbavehető termésről ugyszólván szó sem lehetett, mindinkább felmerült a kérdés, hogy melyik növény volna az, melylyel leglalább némileg pótolni lehetne a takarmányrépában beállott veszteséget.

Egy olvasónk most azt ajánlja, hogy tegyenek a gazdák kísérletet az ugynevezett takarmány-tökkel, a mely tápértékben a répát fölülmulván, felette alkalmas arra, hogy a répabogarak által veszélyeztetett vidékeken a répát pótolja. Azt mondja olvasónk, hogy igaz ugyan az, miszerint a répát félesztendeig sőt ezen túl is eltehetjük, a tököt ellenben csak 2—3 hónapig, de ez a baj még nem oly jelentékeny, hogy miatta a tök termeléséről egészen lemondjunk, mert a tököt összeaprítva be is vermelhetjük és így módunkba állana télen és tavasszal azt felhasználni.

A ki egyszerre nem mer a töknek nagybani termesztésébe fogni, az leghelyesebben úgy jár el, ha a kukorica között ritkán tököt is termel. Ezzel az eljárással azt érjük el, hogy annyi takarmányt nyerünk, mint a mennyit egy jobb minőségű répaföldről nyernénk. Attól nem kell tartani, hogy a tök termelését a kukorica megcsínylené, mert hiszen módunkban áll gondosabb művelés, illetve talajelőkészítés és esetleg műtrágyák alkalmazásával a talajerő nagyobb igénybevételét ellensúlyozni. Szó sines róla, az ilyen kettős termelési rendszer mellett a kukorica nem adhat teljes termést, vagyis olyat, mint a minőt adna akkor, ha egymagában termelnék, de a kukoricában beálló veszteség recompenzálódik a tök termésében, vagyis a takarmánytök termelése tulajdonképen csak annyiba kerül, mint a mennyi értékkel a tengeri termése kevesbbedik.

Hogyan trágyázzuk a gyümölcsfákat. Itt van az ősz, s ezzel elérkezett ismét az az időpont, a midőn a gazdának meg kell már tenni az előintézkedéseket az iránt, hogy jövő évi termését biztosítsa. Természeteszerűen fogják tehát találni olvasóink, ha néhány szóval mi is azok közé állunk, kik jó tanácsosul szolgálhatnak egyik másik kérdésben az arra szorulóknak. A kérdésre, hogy hogyan trágyázzuk a gyümölcsfákat, más választ általánosságban nem adhatunk, mint azt, hogy az a körülményektől függ. Miután a trágyával elsősorban a gyökérzetet kell gazdagítani, csináljunk a fakorona nagyságához mértent megtelelő tányért, hogy abban a trágya jól elosztható legyen, mert épen itt találhatjuk meg azon hajszaanyagokat, melyek a tápanyag felvételét eszközlik.

Fiatál gyümölcsfáknál, körülbelül 10 évesig legjobb a tányérnak fahamuval és kainittal való behintése ősszel, továbbá chilisalétrommal tavasszal. Nagyon ajánlatos továbbá fiatal fáknál a hig trágyalével való öntözés és pedig úgy, hogy a felásott tányér szélein egy csekély árkot csinálunk, s a trágyalevet ebbe beleöntjük.

Idősebb fáknál a trágyázás akként eszközöndő, hogy a korona nagyságú tányéron kevés távol-ságra a fatörzstől sekély árkokat vagy gödröket ásunk ásóval és nem földfuróval s a sekély árokba ősszel, hig trágyalevet öntünk, tavasszal pedig fahamut, kainitot és szuperfoszfátot.

A mi a késő őszi trágyázást illeti, ennek igen nagy előnye az, hogy a téli nedvesség a tél folyamán lehetővé teszi a trágya egyenletes elosztását s így készletbe hoz olyan tápanyagokat, melyekre a fának épen tavasszal van legnagyobb szüksége. Az őszi trágyázás rendkívül előnyös a fa gyarapodására, s a tavaszi pedig a termés mennyiségének és minőségének fokozására. Általában gyümölestermelők azt is tapasztalták még, hogy a foszforsavban gazdag trágyák inkább a terméshozam emelkedését segítik elő, a nitrogéndús trágyák pedig főként a fa gyarapodását siettetik.

Az idei buzatermés. Az idei buzaterméshez nagyon vérmes reményeket fűztünk, s különösen a budapesti börze 50 millió métertermésén is felül

beesülte az ország buzatermését. Az ilyen vérmes számítások rendszeresen csalódással végződnek, úgy ez alkalommal is. Beutaztam az országot, de a nagy garral hirdetett 14—16 métermázsás terméseket sehol sem találtam, hanem igenis találtam nagyrészt 6—9 métermázsás terméseket, a melyek azonban az 50 millió métermázsát távolról sem adják ki, s becslésem szerint az ország ez idei buzatermése a 40 millió métermázsát sem éri el.

Az a kérdés ezek után, hogy azokat, akik az ország buzatermését 50 millió métermázsára becsülték, nem terheli-e rosszhiszeműség. Erre a kérdésre feltétlenül nemmel kell válaszolnunk. — Nem vezérelte pedig rosszhiszeműség azért, mert a tavasszal s a nyár elején a buzák ország-szerte oly kitünően állottak, hogy méltán lehetett a termést igen nagyra becsülni. A tavaszi gyakori esőzések s az egyébként is kedvező időjárás behatása alatt a gabonafélék valóban gyönyörűen fejlődtek, úgy annyira, hogy jórészt tulbujává lettek, s ennek következtében igen sok buza megdőlt, s jóval kevesebb termést adott, mint a mennyit remélni lehetett.

Valóban átka Magyarországnak, hogy akkor, a mikor jó termésre volna kilátás, a buzák megdőlése szállítja alá vérmes reményeit. Pedig a tőlünk nyugatra fekvő országokban a gabonafélék ezen betegségét nem, vagy alig ismerik, ellenben nálunk különösen a lapályosan fekvő vidékeken vagy a völgyekben mindjárt megdőlt a buza és épen kövérsége miatt nem adhat termést.

E körülménynek egyedüli oka, hogy a lapályokon a völgyekben fekvő talajokat többnyire vízholdta, s ennek következtében azok humuszban nagyon gazdagok mészből és foszforsavban nagyon szegények. A növényzet fejlődése tehát tulbujja, a szár sejtjei nagyok, de nem elég fásak s így áll be a megdőlés a szár erőtlensége miatt, a szemképződés pedig hiányos.

E bajon segíteni a talaj bolytonos szántásával, megművelésével, meszezésével és foszforsav tartalmu ásványi trágyák alkalmazásával, de nem az egyoldalú istállótrágyák alkalmazásával lehet. Kötelességünk tehát talajainkat megvizsgáltatni s amennyiben abban mész és foszforsavhiány constátáltnak, mész szuperfoszfát vagy esetleg thomassalak alkalmazása által azt javítani. Ilyen módon eljárva a megdőlés veszélyétől hovatovább kevésbbé kell tartanunk.

Selyem bluzok 2 frt 35 krajcártól fölfelé — meter — valamint a »Henneberg-selyem« fekete, fehér és színes 60 krajcártól 14 frt. 65 krajcárig meterenként. Mindenkinél *bérmertve és vámmertesen házhoz küldve.* Mintákat postafordultával küldünk. — Schveizba küldendő levelekre kétszeres levélbélyeg ragasztandó. G. Henneberg külföldi es. és kir. udvari selyem-gyáros Zürichben.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonkint.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		6.60	6.70
rozs		5.60	6.—
árpa		5.—	5.20
zab		5.50	—
lóher		—	—
burgonya		—	—
tengeri		—	—
bükköny		5.—	—
hajdina		—	—
fehérbab		7.20	—
tarkabab		5.—	—

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Horváth Vendel

lakik Zalaegerszegen, Ujváros u. 61 sz. a. ajánkozik valamely uri házhoz

parádés kocsisnak.

Ferenc József

keserűvíz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes haszajtszer.

Ingyen és bérmertve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes legfinomabb

Liköröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is ország-szerte ismert arómáimmal előállítani.

WATTERICH A.

Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. alatt.

ÜZLET MEGNYÍTÁS!

Tisztelettel hozom a n. é. közönség b. tudomására, hogy **Boschán Ödön ur**

vas-üzletét átvettem,

azt törvényszékileg saját nevemre bejegyezve a mai viszonyoknak megfelelőleg ujonnan berendezve és **szerszám, vasalás, konyha, háztartási, gazdasági, fűszer, gyarmat- és festék-áruval kibővítve**, a mai napon megnyitottam.

Jóindulatu pártfogást kér

Zalaegerszeg, 1902. október hó.

tisztelettel

D. Horváth Győző

vas- és fűszerkereskedő.

ALFA SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Tejgazdasági Gépgyár

BUDAPEST,

V., Bathory-utca 4.

GYÁRTELEP:

Petneházy-utca 8—10.

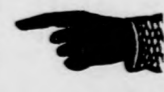
Szállít: mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése.

Tejgazdasági telepek ujjaszervezése.

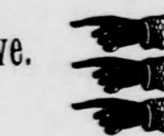

Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben.

Alfa Separatoraink eddig több mint 550 első díjjal lettek kitüntetve.

Évi gyártás körülbelül 47.000 darab.

671/v. 1902. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 1902/V. II. 428. sz. végzése által *Spitz Bernát* budapesti lakos végrehajtató javára *Mayer István* novai lakos ellen 421 K 44 f tőke, ennek 1901. évi április hó 3-tól járó 5% kamatja, egy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt, 670 koronára becsült butorok és vadász fegyverből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltétvén, ennek a helyszínén, vagyis **Novában** leendő eszközlésére **1902-ik év október hó 28-ik napjának d. e. 11 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1902. évi szeptember hó 26-án.

Nagy Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

FERNOLENDT

cipő fényezés, a világ legjobb fényezője és **Glanzeréme** világos cipők számára legszebb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új színt kapnak. Alapítattott 1812-ben. **Gyáraktár Bécsben I. Schulerstrasse 21.** Mindenütt kapható.

698/v. 1902. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság V. II. 163. számú végzése által *özv. Musits Imréné* végrehajtató javára *Varga Anta* ellen 60.700 korona tőke, egy járuléka erejéig elrendelt zárlat alkalmával bírósággal lefoglalt 25850 koronára becsült kiásott eserfából álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltétvén, ennek a helyszínén, vagyis **Pusztapátiban** leendő eszközlésére **1902. november 10. napjának d. e. 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1902. október 16-án.

Nagy Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Van szerencsém ezennel jelenteni, hogy Zalaegerszegen több év óta fennállott és mindeddig legjobb hírnévnek örvendett **Budai Károly** cég alatt ismert

cukrászatot

vétel által megszereztem és azt ezentul **Schmidt Győző** cégem alatt tovább folytatni fogom.

Tizennyolc évi működésem, melyet az ország legnagyobb üzleteiben, valamint a »Kugler«-féle cs. és kir. udvari cukrászatban tisztán e szakmában töltöttem, azon kellemes helyzetbe juttat, hogy elődöm nyomdokaiba lépve, nemcsak hasonló sikerrel haladhatok, de lehetőségig még nagyobb jelentőségre fogom emelni az átvett üzletet.

Kérve, hogy azon bizalmat, melylyel a régi cég iránt viseltetni méltóztatott, az enyémre is átruházni sziveskedjék, vagyok szolgálatkészségem nyilvánítása mellett

Schmidt Győző.

Vonatkozva a fentebb levő hirdetésre, melyben **Schmidt Győző** ur jelenti, hogy cukrászatomat vétel által sajátjává tette, van szerencsém a t. közönség bizalmáért és pártfogásáért, melyet irányomban tanúsított, legnagyobb köszönetemet kifejezni és egyuttal kérem azt utódomra átruházni sziveskedjék.

Magamat továbbra is becses jóindulatába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

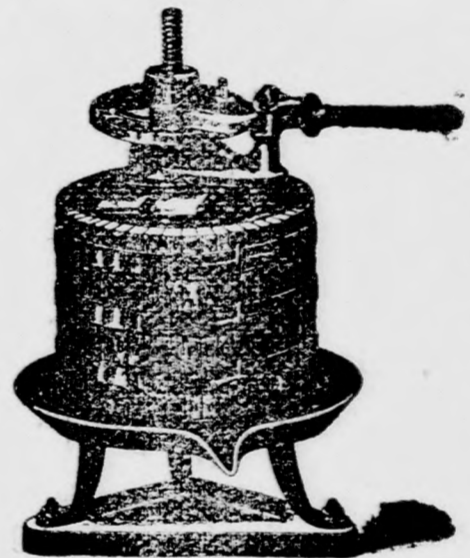
Budai Károly.

Schottola Ernő Budapest, Andrásy-ut 2.

Magyarország legnagyobb raktára szőlészeti és borászati cikkekben:

Duplex
Mabille
Hercules
Hydraulikus
Felső nyomású
Gőzsajtók

borsajtók

Szőlőzuzók bogyzóval és anélkül „Duplex és Mabille” rendszerrel, szőlészeti ollók, erjesztő akonák (kotyogók), must és bormérők, borszivattyúk, borszűrők, pasteurizáló s a szőlészet és borászathoz szükséges összes anyagok.

Nagy képes árjegyzékemet bárkinek bérmentve küldöm meg.

Értesítés.

Van szerencsénk a nagy érdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **Zalaegerszegen a plébánia épületben** fennálló

divatáru üzletünket

az őszi és téli idényre szükséges cikkekkel teljesen felszereltük.

Ezen idényre különösen nagy választékban tartunk **divatos női kalapokat, arcfátyolokat, szörmeárukat**, nevezetesen: **cicákat és karmantyukat**. Raktáron tartunk még **férfi-, női- és gyermekcipőket**.

Üzletünk a **pécsi Hamerli-féle keztyűk egyedüli elárúsító helye**.

A közelgő mindenszentekre ajánljuk dús választékban levő **sirkoszoruinkat**.

Hogy a mélyen tisztelt hölgyközönség igényeit minél inkább sikerüljön kielégíteni, üzletünkbe egy **ügyes női kalapdiszítónőt** alkalmaztunk és ez által módunkban áll mindennemű női kalapdiszítéseket és alakításokat a legrövidebb idő alatt teljesíteni.

Amidőn üzletünknek a legkényesebb igényeknek megfelelően történt berendezéséről a m. t. közönséget értesítjük, egyben tisztelettel kérjük, méltóztassék áruinknak csinos kivitele- és bámulatos olcsóságáról való meggyőződés céljából bennünket becses látogatásukkal megtisztelni. Szívélyes pártfogásért esd:

Weiser és Pollák
(Weiser Szidónia utódai.)

Kályharaktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a magas arisztokráciának becses tudomására hozni, hogy itt **Zalaegerszegen**, Ujváros-utcában 31. és 33. számú saját házhelyiségemben levő

disz- és műkályha készítő telepemem és raktáromon

minden, a mai kor és divat kívánalmainak teljesen megfelelő s választékos készletben levő **disz- és műkályhák**, úgy a legújabb „Secession“ és „Empirie“ rendszerű, díszes kiállítású **kályhám**, valamint **építészeti disztípményeim** vannak és a szilárdságért kezeskedve, azokat a legjutányosabb árban kiszolgálhatom.

S mivel minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a szíves megrendeléseknél mind pontosság, mind ipartárgyaim kifogástalan minőségbeni kiszolgálásával magannak a megelégedésteljes bizalmat minél jobban megnyerhessem: tisztelettel megjegyzem még azt is, hogy üzlettelepem szintén az egyszerű s ugynevezett «Szemes» kályhák is díszes és szilárd kiállításban és a lehető legolcsóbb árakban kaphatók.

Ezeknél fogva a szíves megrendeléseket várva, becses pártolást kérek, s kiváló tisztelettel

Németh Gábor,

agyagdisz- és műkályha készítő.

Lakik Zalaegerszegen, Ujváros-utca 31., 33. szám alatt.

(Az 1896-iki ezredéves országos kiállításon kitüntetve.)

Házi koszt.

A nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlom jó, **háziisan készített ételeimet** úgy **kihordásra**, havonként, vagy a **háznál** feltárlva a leghozzávalóbb kiszolgálás mellett, **jutányos árban**.

Kitűnő tisztelettel
Hajgató Ferencné
Csácsi-utca 5. sz.

Egy jó családból való fiu tanoncna felvétetik Unger Antal könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydúsabb sorsjáték a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000,000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény à 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000, 67 à 5000, 3 à 3000, 437 à 2000, 803 à 1000, 1528 à 500, 140 à 300, 34450 à 200, 4850 à 170, 4850 à 130, 100 à 100, 4350 à 80, 3350 à 40. Összesen:

14.459.000 korona, azaz Tizennégy millió 459.000 korona.

SZERENCSENAPTÁR.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 979	1 858	1 927	1 404	1 408	1 173	1 173	1 341	1 381	1 381	1 959	1 1096
2 657	2 267	2 305	2 104	2 120	2 354	2 353	2 382	2 513	2 513	2 963	2 1096
3 253	3 381	3 862	3 327	3 353	3 353	3 353	3 485	3 537	3 537	3 963	3 1096
4 374	4 426	4 262	4 381	4 381	4 402	4 402	4 537	4 646	4 646	4 963	4 1096
5 389	5 516	5 381	5 443	5 443	5 525	5 525	5 646	5 698	5 698	5 963	5 1096
6 516	6 580	6 425	6 525	6 525	6 614	6 614	6 738	6 790	6 790	6 963	6 1096
7 563	7 657	7 520	7 644	7 644	7 738	7 738	7 862	7 914	7 914	8 963	7 1096
8 657	8 676	8 601	8 658	8 658	8 738	8 738	8 862	8 914	8 914	9 963	8 1096
9 676	9 797	9 658	9 730	9 730	9 811	9 811	9 935	10 000	10 000	10 963	9 1096
10 759	10 821	10 678	10 800	10 800	10 881	10 881	10 999	11 000	11 000	11 963	10 1096
11 836	11 895	11 797	11 828	11 828	11 909	11 909	12 000	12 000	12 000	12 963	11 1096
12 890	12 109	12 827	12 927	12 927	13 008	13 008	13 126	13 188	13 188	13 963	12 1096
13 109	13 189	13 918	13 109	13 109	13 190	13 190	13 308	13 370	13 370	14 963	13 1096
14 109	14 189	14 109	14 109	14 109	14 190	14 190	14 308	14 370	14 370	15 963	14 1096
15 109	15 189	15 109	15 109	15 109	15 190	15 190	15 308	15 370	15 370	16 963	15 1096
16 109	16 189	16 109	16 109	16 109	16 190	16 190	16 308	16 370	16 370	17 963	16 1096
17 109	17 189	17 109	17 109	17 109	17 190	17 190	17 308	17 370	17 370	18 963	17 1096
18 109	18 189	18 109	18 109	18 109	18 190	18 190	18 308	18 370	18 370	19 963	18 1096
19 109	19 189	19 109	19 109	19 109	19 190	19 190	19 308	19 370	19 370	20 963	19 1096
20 109	20 189	20 109	20 109	20 109	20 190	20 190	20 308	20 370	20 370	21 963	20 1096
21 109	21 189	21 109	21 109	21 109	21 190	21 190	21 308	21 370	21 370	22 963	21 1096
22 109	22 189	22 109	22 109	22 109	22 190	22 190	22 308	22 370	22 370	23 963	22 1096
23 109	23 189	23 109	23 109	23 109	23 190	23 190	23 308	23 370	23 370	24 963	23 1096
24 109	24 189	24 109	24 109	24 109	24 190	24 190	24 308	24 370	24 370	25 963	24 1096
25 109	25 189	25 109	25 109	25 109	25 190	25 190	25 308	25 370	25 370	26 963	25 1096
26 109	26 189	26 109	26 109	26 109	26 190	26 190	26 308	26 370	26 370	27 963	26 1096
27 109	27 189	27 109	27 109	27 109	27 190	27 190	27 308	27 370	27 370	28 963	27 1096
28 109	28 189	28 109	28 109	28 109	28 190	28 190	28 308	28 370	28 370	29 963	28 1096
29 109	29 189	29 109	29 109	29 109	29 190	29 190	29 308	29 370	29 370	30 963	29 1096
30 109	30 189	30 109	30 109	30 109	30 190	30 190	30 308	30 370	30 370	31 963	30 1096
31 287		31 927		31 542		31 181		31 347		31 963	31 1096

Mikor van születésnapom?

Mindenki kísérelje meg szerencsését a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszthatja saját számát. Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.
Az I. osztály **eredeti sorsjegyek** tervszerű betétei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt —.75 vagy 1.50 korona egy negyed (1/4) frt 1.50 vagy 3.— korona
" fél (1/2) " 3.— " 6.— " " egész (1) " 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az összegnek postautalványon való előzetes **beküldése** ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. október hó 26-ig

hozzánk bizalommal beküldeni.

FIÓKOK:

- V., Váci-körut 4.
- Muzeum-körut 11.
- Erzsébet-körut 54.

TÖRÖK A. és Tsa

BANKHÁZA.
BUDAPEST, VI., Teréz-körut 46/a.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt kilenc millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. **T. TÖRÖK A. és Tsa** bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályhoz darab eredet osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

A korona összeg } utánveendő.
} mellékelve küldöm.
} mellékelve bankjegyekben (bélyegekben). } A nem kívánt törlendő.

Pontos cím:

Éljen!

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„N A D O R”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körút 17.

Megfojt ez az átkozott köhögés:

Kapható Zalaegerszegen: **Kasztner Sándor**, Símege: **E. Dervarics István**, Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerüzletekben.

Egger mellpasztilla
Csakhamar meggyógyított

Epilepsia.

Aki nyavalyatörésben, görcsökben és más idegbetegségben szenved, kérjen arról füzetet. Kapható ez a füzet ingyen és bérmentve a „Hattyú” gyógyszerútból Frankfurt a. M.

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszser.

== Kapható mindenütt. ==

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony - Pain - Expeller

egy régi kipróbált háziszser, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmaztatott készítmény, csiszol és mehhűsítő.

Intés. Silányabb utánszerek miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Richter” védjeggyel és a „Richter” cseggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerüzletben kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Gyomorbetegeknek,

akik meghülés, gyomortájerhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledelek, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban, nehez emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyogyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszervét anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőfögés, gyomorfájás, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek. Szorulás, kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerüzletekben Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmend, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Mura-szombat, Bellatinz, Marczali, Tapoleza, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csab-rendek, Sárvár, Németújvár, Szentgotthárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszterdahely, Komárom, Nemes-vid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőcs, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztrice, Pincze, Páka, Újudvar, Nagyrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyirád, Ajka gyógyszerüzleteiben, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész osztrák-magyar monarchiában a gyógyszerüzletekben.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor.

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerüzletek 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bár-mely részébe.

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyjelölése alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválasztást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régebbi betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiűrtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorfőresőt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpneumóniánál, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felbőfögést, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, úgymint hőpörpörés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrés, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a főfájást, zugást, szakgatást, köztvényit, fülfájást stb. **Tessék mindig vigyázni a zöld apáca-védjegyre, mint fent látható!** Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden posta-állomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Herzegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Anstalt
des
A. Thierry in Pregrada
in Rohitsch-Sauerbrunn.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a **legrégebbi sebeknél** is kilátása van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-csúsz, dagadt lábaknál, sőt csontszűknél is; ütött, szúrt, lőtt, vágott és roncolt sebeknél; az idegen testek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinővés karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebesedett lábaknál. **Egett sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb.** Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „**Örangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada**” beégetve legyen.

E két gyogyerejében felülmulhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régebbi lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak a két régi elismert jó, olesó, megbízható, amellet teljesen ártatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Örangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.